

Zomergerstrassen

EH 0411, KW 0404

Door: ing. H.W.G. Floot (SPNA), ing. A.Venhuizen (Agrifirm)

Inleiding

Voor het behalen van een goede opbrengst is de rassenkeuze van groot belang. Wat is het doel van de teelt en welke ziekten treden er op mijn bedrijf vaak op? Wil men brouwgerst telen dan moet men een ras kiezen dat brouwkwaliteit bezit. Daarnaast zijn er voergerstrassen. Er zijn verschillende aspecten van een gewas die belangrijk zijn, bijvoorbeeld resistentie tegen bepaalde ziekten, vroegheid of stevigheid. Door de rassen onderling te vergelijken op een proefveld komen deze verschillen naar voren. De omstandigheden en vooral het weer zijn van grote invloed. Nu het gebruikswaarde onderzoek van (nieuwe) rassen niet meer uitgevoerd wordt op de ROC's, is er op de proefboerderijen Ebelsheerd en Kollumerwaard door SPNA samen met Agrifirm een rassenvergelijking uitgevoerd met een aantal rassenlijstrassen, buitenlandse rassen en nieuwe rassen, die mogelijk geschikt zijn als brouwgerst. Dit om inzicht te krijgen in de gebruikswaarde van zomergerstrassen gericht op de brouwgerstteelt onder de Noordelijke omstandigheden.

Algemene proefveldgegevens

EH 0411 KW 0404		
voorvrucht	suikerbieten	suikerbieten
zaaidatum	8 maart 2004	26 maart 2004
grondanalyse	pH-KCl 7.4; CaCO ₃ 1.5; org.st 3.8; lut.41%; Pw 63; K-get 23; K-HCl 78	pH-KCl 7.5; CaCO ₃ 9.3; org.st 2.3; lut 15; Pw 30; K-get 22; K-HCl 25
N-min (0-60)	23 jan. 42 kg/ha	26 jan. 22 kg/ha
N-bemesting	23 apr 60 kg/ha N 21 febr 84 kg/ha K ₂ O 23 febr 32 kg/ha P ₂ O ₅	7 april 52 kg/ha N als Ass
onkruidbestr.	26 apr 1 l/ha mcpa + 1 mcpp + 0,75 starane	10 mei 1,5 Basagran + 0,5 starane +1 l/ha mcpp
ziektebestr.	27 mei 1 l/ha OpusTeam	28 mei 0,25 OpusT + 0,5 Acanto 11 juni 0,25 Tilt + 0,25 Acanto
oogstdatum	5 augustus	9 augustus

Aanleg en uitvoering

Op Ebelsheerd is gezaaid op 8 maart uitgaande van 250 zaden per m².

De opkomst rond 31 maart was goed en regelmatig. Er zijn drie herhalingen met en één herhaling zonder ziektebestrijding aangelegd.

Op Kollumerwaard is 26 maart gezaaid, uitgaande van 250 zaden/m².

De opkomst op 13 april was 80%. Op 28 mei is 1 l/ha mangaannittraat tegen beginnend mangaangebrek gespoten. Op drie van de vier herhalingen is een ziektebestrijding uitgevoerd. Op 28 mei is tegen bladvlekken gespoten met Opus Team+ Acanto en op 11 juni met Tilt+Acanto.

De proeven konden onder goede omstandigheden geoogst worden.

De kwaliteitsbepalingen zijn door Agrifirm uitgevoerd.

Resultaten

In tabel 1 vindt u de opbrengsten in kg/ha en relatieve cijfers en kwaliteitsgegevens van de Ebelsheerd en in tabel 2 van de Kollumerwaard. Hierbij moet opgemerkt worden dat de gegevens van de objecten zonder ziektebestrijding van slechts één herhaling zijn. Met ziektebestrijding is wel van drie herhalingen.

Tabel 1: Aantal planten/m², zaadopbrengsten in kg/ha en in relatieve getallen met percentage volgerst, doorval en eiwit. **Ebelsheerd**

ras	pl/m ²	kg/ha	rel.	volgerst	doorval	eiwit
met ziektebestrijding						
Arcadia	205	9216	110	95.9	1.1	10.4
Barke	232	8342	100	95.4	1.2	10.5
Carafe	183	9026	108	95.9	1.3	10.2
Class	207	8770	105	97.3	0.8	10.7
Pewter	181	8949	107	95.1	1.6	10.4
Prestige	206	8772	105	97.7	0.7	10.3
Reggae	210	8540	102	95.0	1.1	10.0
zonder ziektebestrijding						
Arcadia	208	8640	103	93.7	1.9	10.1
Barke		7953	95	94.1	1.7	10.8
Carafe	237	8346	100	93.5	2.9	11.2
Class		8194	98	96.0	1.3	10.6
Pewter	221	8223	98	96.1	1.3	10.3
Prestige	248	8422	101	97.5	0.9	9.6
Reggae	198	8052	96	88.3	2.4	10.1
Isd	39	399	-	1.3	0.5	0.5

- proefgemiddelde 100%= 8368 kg/ha

Tabel 2: Aantal planten/m², aren/m², vroegheid aar, zaadopbrengsten in kg/ha en relatieve getallen met percentage volgerst, doorval en eiwit. **Kollumerwaard.**

ras	plant/m ²	aren/m ²	vroegh	kg/ha	rel	volgerst	doorval	eiwit
met ziektebestrijding								
Arcadia	227	600	6.0	7644	96	96.8	1.2	10.0
Auriga	176	520	6.7	7812	98	93.5	1.9	10.1
Barke	227	507	5.7	7936	100	95.6	1.2	9.9
Carafe	173	547	5.7	7932	100	96.4	1.3	9.7
Class	203	480	7.7	7855	99	97.0	1.1	9.7
Pewter	204	483	6.0	8137	102	96.6	1.2	9.5
Prestige	225	537	7.3	8151	102	97.2	0.9	9.9
Reggae	243	587	5.0	8631	109	94.2	1.5	9.1
zonder ziektebestrijding (1 herhaling)								
Arcadia				7686	97	97.0	1.1	9.4
Auriga				7584	95	95.2	1.4	10.3
Barke				7566	95	95.7	1.1	9.4
Carafe				7796	98	95.0	1.6	10
Class				7740	97	96.7	1.3	9.7
Pewter				7689	97	96.5	1.0	9.3
Prestige				7875	99	96.1	1.1	9.6
Reggae				8087	102	94.6	1.4	9.0
Isd	62	145	1.1	305		0.9	0.5	0.5

proefgemiddelde 100= 7948 kg/ha

Bespreking resultaten

Kg opbrengst

Op de Kollumerwaard kwamen de rassen Reggae, Pewter en Prestige als beste naar voren. Op de Ebelsheerd waren de rassen Arcadia, Carafe en Pewter het hoogst in opbrengst.

Bij de rassen waar geen ziektebestrijding is uitgevoerd, waren de opbrengsten op de Kollumerwaard 0-7% en op Ebelsheerd 4-9% lager dan met bestrijding.

Percentage volgerst

Volgerstpercentage is het percentage korrels groter dan 2.5 mm. Gemiddeld was het volgerstpercentage op Kollumerwaard 95,9%. Geen ziektebestrijding geeft een lager volgerstpercentage. Het volgerstpercentage op Ebelsheerd lag gemiddeld op 96%. Tussen de rassen kwamen significante verschillen voor.

Doorval

Zonder ziektebestrijding is het % doorval iets hoger. Er zijn geen significante verschillen.

Ruw eiwit

Het eiwitgehalte was op Kollumerwaard gemiddeld 9,7%. Op Ebelsheerd was het gemiddelde gehalte 10,4%. De norm voor brouwerst is van 9-11,5%.

In tabel 3 is het zomergerstrassen bulletin weergegeven, daarin worden de eigenschappen en zaadopbrengsten vermeld. In 2004 is het onderzoek uitgevoerd op zes locaties in Nederland, waarvan drie op kleigrond en drie op zand- en dalgrond. Op alle locaties is zowel een proef zonder ziektebestrijding als een proef met ziektebestrijding uitgevoerd.

Voor de zaadopbrengst wordt in dit rassenbulletin voor de gebieden kleigrond het gemiddelde van de jaren 1999 t/m 2004 vermeld. De resultaten van zowel de proefvelden met ziektebestrijding als proefvelden zonder ziektebestrijding zijn weergegeven en vermeld in relatieve getallen.

Voor de eigenschappen wordt het gemiddelde van de jaren 2001 t/m 2004 weergegeven. Tenzij anders vermeld betekenen hoge cijfers een gunstige waardering van de betrokken eigenschap.

De in de tabel vermelde aanbevelingen van rassen zijn conform de Aanbevelende Rassenlijst voor Landbouwgewassen 2005.

Niet alle rassen zijn even gewild in de markt, met als gevolg verschil in uitbetalingprijs.

Hiervoor wordt aanbevolen contact op te nemen met uw afnemer.

Tabel 3: Overzicht eigenschappen (gem.2001 t/m 2004) en zaadopbrengsten (gem.1999 t/m 2004) van zomergerst kleigrond met en zonder ziektebestrijding.

	lengte	stevig	vroegh	vroeg	meel	netvlek	blad	brouw	opbrengst	
	heid	aar	rijp	dauw	ken	vlek	kw	met	zonder	
rassenlijstrassen										
Prestige	100	8	8	7	9	5.5	6.5	7	101	103
Cellar	98	6.5	7.5	7	9	6	6.5	8	101	101
Barke	108	6.5	6	6.5	9	7	6.5	8	96	98
Extract	103	7.5	6	6	8.5	6.5	6.5	8	98	97
Aspen	103	7	7	6.5	9	7	7	8	100	100
Reggae	99	8.5	6.5	6.5	9	6.5	5.5	7	98	96
Class	100	8.5	8	7	9	7	7	8	103	102
Arcadia*)	102	8	7.5	6	8.5	7	6.5	7	101	103
Saloon	95	8.5	6.5	6.5	9	7	7	-	103	104
rassen in onderzoek										
Carafe(NFC499-67)104	104	6	7	6	9	6.5	5.5	8	102	104
LW 97Z009-04	113	5.5	6	5.5	9	7	7	.	99	101
100= ..	75 cm								kg/are	7900 7500

*) nieuw opgenomen op de rassenlijst 2005.